

LA TORREJA

SETMANARI CATALÀ
FESTIU IL·LUSTRAT Y LITERARI

10 CENTIMS lo número per tot arreu

Preu de subscripció 2 R^s al mes

REDACCIÓ: San Pau - 56-Lit.

D. MÓDEST URGELL

Artista de sentiment;
son nom la enveja no entela,
ab son artístich talent
sab donar vida á la tela
trasportanhi lo que sent.

¡ATENCIÓ!

EN alas de la major bona voluntat y després de fer gimnástica uns cuants dias pera agafar forsa, pujém al campanar y 'ns agafém á las cordas de LA TOMASA, disposantnos á llensarla al vol, ab lo desitj d' assentarla luego y voltarla després, á fi de que la seva veu, armoniosa, clara y potent, ressoni en los espays de la opinió pública.

Regularment *tocarém á festa*, ja que FESTIU es nostre setmanari. Articles *festius*, poesías *festivas*, dibuixos cómichs y caricaturas, trobará 'l lector principalment en las columnas d' aquest periódich. Pero aixó no vol dir que devegadas no empleém lo *toch* propi de las grans solemnitats, alabant lo que 's fassi digne de tal distinció ó publicant treballs y dibuixos d' estil *serio* quant los assumptos valgan la pena.

No 'ns refugim tampoch de *tocar á foch* contra tantas plagas com afligeixen nostra societat, y 'ns reservém lo dret de *tocar á somatent* contra tant *caballero andante* com predica moralitat... y *ven vinagre*, y contra tanta reputació de quincalla com amaga 'l llautó sota ben treballada capa de platina.

Respecte á aquest últim punt no tenim cap escrúpol en assegurar que serém imparcials.

Aixís com los campaners, pera fer millor sa feyna se tréhuen l' americana y 's quedan en cos de camisa, nosaltres al agafar las cordas de LA TOMASA nos despullem de compromisos y de parcialitats, y 'ns quedém, sino en cos de camisa, d' una manera equivalent; nos presentém imparcials y franchs y nobles é independents.

D' aquesta manera agafém la ploma, dich, la corda. No tenim amichs ni enemichs. Si particularment ne tenim algun, prescindim d' uns y alrtes com á periodistas; pero desde luego podém assegurar que serán amichs nostres los que pe 'ls seus fets se 'n fassin dignes, aixís com serán nostres enemichs los hipócritas, y 'ls vanitosos, y 'ls *faroleros*, y tots aquells que sembla que *tot lo món es seu* per la sensilla rahó de que *no tenen vergonya*. Pera aquells primers, emplearém lo *toch de Gloria*: pera 'ls segons *tocarém á mal temps* y ab la major alegría *tocarém*

á morts, quant moralment tinguém de pendrer part en l' enterro de immoralitats descubertas, de defectes vensuts y de humilladas *vanitats*.

Pero are me adono que 'l lector preguntará:—¿A qué vè tot aquest exordi? Cualsevol diria que fem lo primer número del periódich.—¡Mirin que LA TOMASA ja está en lo número 30!—Y tindrán rahó. Nos habiam descuydat de dir lo més precís. LA TOMASA HA CAMBIAT DE DIRECTOR; desd' avuy es un altre lo qui ha agafat la corda principal d' aquest periódich. Per aixó nos presentém, com si diguessim, de cap y de nou.

Hem parlat de corda principal y aixó necessita una explicació.

Ignoro si algun de 'ls que 'm llegeixen ha estat alguna vegada en lo campanar de la Catedral. Los que hi hajin estat ja sabrán que la campana *Tomasa* tè dos brassos de 'ls que 'n penjan cinch cordas, perque cinch son los que tenen d' estirar aquella *baluerna* pera que arribi al seu punt d' assiento. Donchs bè: á nostre TOMASA també hi hem posat cinch cordas: una que se 'n queda 'l director; tres de las que se n' encarregan altres tants redactors, y una que cedim ab lo major gust á tots los que vulgan ajudarnos. Tots los que 's vejin ab forsa pera contribuir á que LA TOMASA arribi prompte al seu punt d' *assiento*, ja tenen una corda á punt.

Y vaig á acabar ab una observació. Pera tocar campanas se necessita més enginy que forsa; l' enginy sol adquirirse á forsa d' experiència. Aixó vol dir que si de moment no es gayre la diferencia que trobin en nostre periódich, ja adquirirém l' enginy, si de moment nos falta, y poch á poch LA TOMASA (periódich) anirá posantse á la seva deguda altura, á tanta altura, metafóricament parlant, com mirém los barcelonins á la *Tomasa* (campana); á la altura que l' hi correspón.

Aquets son al menos los desitjos nostres, y 'ns consta que los editors projectan fer en lo periódich algunas reformas encaminadas al mateix objecte.

Má á las cordas, donchs, y contribuim tots al alsament de LA TOMASA.

Y prou... sino encara dirian que sòm uns *toca-campanas*.

LA REDACCIÓ.

La proposició Mellado

AL dia del seu sant degueren tenir avans d'ahir los concejals que 's dihen *Joseph* y qu' exerceixen ja fá quatre anys lo carrech *honorífich* de regidor en cualsevol població de Espanya que conti mes de 8,000 habitants.

Lo nom de *Joseph* está tant estés que á la forsa han de ser molts los concejals d' aquest nom que miran sobre d' ells, amenassadora com altre espasa de Damocles, la proposició que 'l diputat senyor Mellado vá presentar al Congrès, y que aprobada ha passat al Senat pera sa completa aprobació.

Desde luego suposo enterats á 'ls que 'm llegeixen, de tan célebreproposició. «Los concejals que formin part d' ajuntaments de poblacions de mes de 8,000 ánimas no podrán ser reelegits fins á los quatre anys d' haber cessat en dit carrech.»

Tanta es la *mella* que ha fet aquest *Mellado* á la major part de concejals amenassats de *cessantia* que van alló que 's diu bevent los vents, no deixant pedra per mouer á fi de evitar la desgracia (que 'n dihen ells), la sort (que 'n dich jo), de que lo Senat aprobi proposició tant moralisadora.

Y ¿per qué tal disgust? ¿Com s' explica aquest deliri pera exercir un carrech gratuit y de molt compromís pera 'ls que volen desempenyar-lo á conciencia? Molt sencillament: S' explica per l' ecés de amor á la Patria; per lo desitj de prestar serveys á la població respectiva. ¡Y encare hi ha qui diu que lo patriotisme s' ha perdut! Vejin com s' explicaria que hi hagués home que tingués la abnegació, la gran abnegació de descuydar los assumptos de casa seva, pera cuydarse de 'ls de 'ls altres. Sí, senyors, si encara hi ha qui se encarrega de treballar graciosament per lo bé de la Patria; lo que hi ha es qu' aixó de Patria cada hu ho entén á la seva manera.

Per çó, he dit que la major part de regidors amenassats de *cessantia*, no las tènem totas.

Aixís m' estaba jo reflexionant y parlant tot sol, lo dia de *Sant Joseph*, quant un senyor que sab de que se las heu en aquesta classe d' assumptos, me vá dir:—Pero, home de Deu; no sigui cándido: ¿Vosté 's creu que encare que la proposició Mellado siga aprobada definitivament, deixarán de exercir lo seu ofici los concejals d' ofici?

—Home, quin remey los queda?

—¿Quin? Lo que salta á la vista, si no s' arreglan las llistas electorals y no 's fá qu' aixó que 'n dihen eleccions siga una vritat

—¿Qué poden fer? A veure:
—Molt sensillament: ¿Qué fan los homes de negoci quant no poden per qual-sevol motiu explotar baix lo seu nom la industria que estableixen ó tenen establerta?

—Posan al frente del negoci un home que l' exploti per compte d' ells.

—Y ¿no podrian, donchs, fer lo mateix los concejals á qui 'm referia, disposant com disposan del registre electoral?

—Prou, pero á los que surten al frente d' un negoci que no es d' ells, se 'ls diu *homes de palla*.

—Y ¿no podrian habérhi pel mateix estil, *concejals de palla*?

—¿Sab que 'm posa en roda?

—Ja pot donarhi totas las voltas que vulga. Mentres no 's reformin las listas electorals y no 's confrontin aquestas ab un verdader llibre de cens, y no se suprimeixin las urnas de doble fondo y no vagin á votar peons y *barrenderos*, y en cambi emiteixin lo seu vot los que de dret son electors, no es molt lo que guanyém ab la aprobació de la proposició Mellado, y per çó l' hi deya que vosté está exagerat al créur que los concejals amenassats de *cessantia*, se posan alguna pedra al fetje.

Jo vaig quedarme suspesant las paraulas d' aquell home expert y vaig acabar per darli tota la rahó; es á dir, tota, no.

Algun disgust se donará per çó á 'ls regidors d' ofici si 's vehuen privats de passejar las medallas y assistir á banquets, presidir áctes públichs, etc., etc. Molt sentirán la major part d' ells no poguer titularse *concejals*, de qual sentiment participarán y no poch, certas senyoras qu' avuy ostentan lo titol que per ellas vesteix més que los millors vestits, lo titol de *concejalas*.

Pero ara noto que hi comensat, dirigits á los concejals que 's dihuen *Joseph*, y he acabat per referirme á los regidors en general siga quin vulga lo nom de font que portin.

Es que totas las consideracions que deixo apuntadas, se 'm van ocrer lo dia de *Sant Joseph*.

Quant veyá pe 'ls carrers passar los *ramilletes* un detrás de l' altre, quant contemplaba verdaderas professons de criats portant caixons de puros habanos y botellas de *champagne*, dirigint-se á casa de algun *don José*, pensaba:

¿Qui sab si aquestas llaminaduras, aquets obsequis ván á casa d' algun concejal!

¿Qui sab si l' any vinent en tal diada hi haurá algun *Don José* que será 'l *senyor Joseph*, y encare gracias!

Per çó he dit al principi que mal dia del seu sant debían tenir los concejals que 's dihuen *Joseph*.

Y aquí faria punt final, si no hagués llegit aquest article al café y no m' hagués interromput un senyó de una taula vehina, que vá cridar al sentirme.

—Ey, cuydado! Jo 'm dich *Joseph*, y

soch concejal, y acabo aquest any, y no vaig pas passar mal dia *del meu sant*.

—Sempre hi ha escepcions.

—Y tal escepció, ¿Com que avans d' ahir no era 'l meu Sant!

—¿No 's diu *Joseph*!

—Per servirlo.

—¿No era 'l dia dinou la festa de *Sant Joseph*?

—Si senyor.

—Y donchs, ¿com s' explica...?

—Es que 'm dich... *Joseph de Calasanz*.

Dígali *hache*, perque lo cert es que he volgut referirme á tots los concejals que 's trobin en lo seu cas.

A. O.

LO SERENO

Son las onse: ¡á la taleya!
¡¡Brrr! quin fret, ¡d' aixó 'n dich taro!
Avuy si que no 'm separo de la porta de la Rosa.

¿Qué 's hermosa!
Alló si que 's *cuerpo bueno*.
Quant penso que si volia la podria...

¡Las onse han dado sereno!

¿Qui es aquell que tant se tapa?
Ja 'l coneix de cada nit,
¡Va á casa 'n Pau; ¡quin marit tan bó es 'n Pau! Lo que 's ella...

¡Mala estrella!
Jo-l' hi daria veneno:
Pero 'n Pau tot ho soporta y aixis porta...

¡Las onse y media sereno!

Ola, 'l de sempre, ja vè;
aquell jove que festeja ab la Rita ¡quant gana!
¡Pobre jove! ja está fresch,

¡Vaya un besch que té la Rita! Fa lleno.
y ell creu qu' es sol! infelís!
Ja fá sis.

¡Las dose y media sereno!

—¿Sereno, Sereno!—Que hi há?
(Y es D. Roch). Vosté 'n eixa hora?

—Avisi á la llevadora,
Ma esposa está jemegant.
¡Endevant!

—Que vinga depresa.—Bueno,
(Pobre home quin mal de cap,
Y qui sab...)

La una y media sereno.

Com hi há món, estich rendit.
Assentems y un cigarret.

¡Y com bufa! Vaya un fret!
Tots dormen; també ho faria
Si podia.

M' adormo... Si no m' esmeno en lo barri ho notarán,
y dirán...

Las dos... han da...do se...ren...o.

—¡Socorro! ¡Socorro! ¡Lladres!
—¿Qué passa? Que ha succehit.
¡¡¡Aaaaa!!! y me habia adormit!
¿Qué tenen? ¡Ahont son! ¿Qui crida?
Desseguida.

Avuy si que 'l *xuxo* estreno!
Mes no veig ningú al carré...

Que faré;
¡Las tres han dado sereno!

¿Las quatre! ¿Ja son las quatre?
cridém donchs al taberné.
¡Peret!—Que hi há?—Qu' hem de fé?
¡Au... la coca ¡l' ayguardent!
Bona gent.

A fer nona que ja peno.
—Bon dia.—Bon dia has dit?
Bona nit!

Que se 'n va á dormi 'l sereno.

JOSEPH MARIA CODOLSA.

Viatje de nuvis

(Conclusió.)

ODEN contar los apuros de l' Ignacieta al veurers sola en el wagó... al arribar á la estació que segueix á la de Girona y al pararse 'l tren, obra 'l vidre y comensa á cridar; va un mosso y creyent que volia baixar l' hi obra la portella.

—Lo meu marit s' ha quedat á Girona exclama la xicota.

—Bè, ¿qué vol dir?

—Qu' anavam á Paris y no hi aniré pas jo sola.

Lo mosso l' hi dona una mirada y comensa á tancar las portellas.

—Quin paper de Met fa aquest home! Escolti, fassi 'l favor d' obrir que vuy baixar.

—Y donchs, baixi, exclama lo mosso; y obrint la portella dona la ma á l' Ignacieta que baixa, arrancant al mateix temps lo tren sense fer cas dels crits de la xicota que deya que li dessin los trastos que hi havia en lo wagó.

—Passa 'l tren poch á poch; luego mes depresa desfilant devant dels ulls de la desesperada Ignacieta un á un los wagons plens de passatjers fins que d' un dels últims se senten los crits de: Ignacieta! Ignacieta!

—Pascualet, crida la xicota, y al mateix temps salta d' un dels últims cotxes cayent com un sach sobre l' anden lo pobre Pascualet, que no se va rompre la nou del coll perque era molt devot de Sant Antoni. Corre l' Ignacieta, y entre ella y un empleat de la estació l' aixecan sense mes averías qu' un gran estred á las calsas en lo lloch més compromés del individu.

-¡Vent de *Mars*, vent de ilusions;
Bufa fort, tant fort com pugas!
Ves bufant á totas dugas...
si no portan pantalons.

¿Es dir que 'l marit vè tart
y mentrestant vè l' Ernesto?

Vosté posis al mèu puesto...
¡Fugi, donal! ¡Dèu men quart!

Ellas passen: ell segueix,
y l' hi diu unas cosassas!

y se 'n rihuen dos *tunelas*
y l' hi cridan:—¡Sabatassas!

—Pero, qué dimoni has fet, l' hi diu l' Ignacieta mentres l' hi abotonava l' americana perque la dona del gefe de la estació qu' estava plantada á la porta no veyés los efectos de la caiguda.

—Res, contestá 'l marit, que m' he entretingut massa á Girona per cumplir una necessitat y he tingut d' ampararme al últim wagó

—¿Y per qué no has vingut desseguida?

—Un bestia de conductó que no 'm deixava baixar volent ferme pagar desde Barcelona y no creyent lo que m' havia passat.

—¿Y qué fem ara? l' equipatje va viatjant...

—Ja veurás que farém...

Y anantsen á las oficinas de l' estació va fer telegrafiar que descarreguessin lo fato, resolent dar lo viatge de nuvis per terminat y tornarsen á casa.

Varen passar fastidiats unas quantas horas esperant que baixés un altre tren y al vespre ja tornavan á ser á Barcelona sorprenent á parents y á coneguts y renegant de la costum de 'ls viatjes de bodas.

PEPET DEL HORT.

¡GRACIAS á Deu! ¡Ja ha arribat lo sant adveniment!

Un dia l' Esperit Sant vingué sobre 'ls apostols en figura de llengas de foch.

Avuy en forma de Encomiendas y Creus de Isabel la Católica ha caigut sobre concejals de Barcelona y altres personas.

Ab la sola diferencia de que aquellas llengas de foch van comunicar á los apostols la llum de la Inteligencia, y aquestas creus y medallas no treuran de la categoria de tontos á los agraciats que ho sigan.

Perque «aunque el burro se cuelgue medalla, burro se queda.»

En un reconeixement de documents perteneixents á la Secció de Foment de la Coruña, se varen trobar gran número de ofis de los anys de 1870 á 1875, que ni sisquera habian sigut oberts.

Obrí ofis y llegirlos

ja es antiga diplomacia:

¡Obrí ofis! No te gracia:

¡lo que te gracia es no obrirlos!

Y si tinch de parlar franch no trobo que siga una falta tant gran aixó de no obrir los ofis.

¡Si tampoch s' hagueran contestat!

Com succeheix moltes vegadas en las oficinas públicas,

—¿Qué los abra?—vá pensar

l' empleyat y jo l' hi alabo:—

—¿Para qué, si al fin y al cabo no los he de contestar?

Además; de pans y de cocas y d' ofis n' hi ha de moltes maneres.

Y en las oficinas també hi han ofis... de difunts.

Que son los que no 's contestan.

Ha sigut proposat pera académich corresponent de l' Academia de Sant Fernando lo Bisbe de Vich.

Si perque al senyor Girona se l' hi vá ocorrer pagar la fatxada de la Catedral, va ser nombrat individu de dita Academia lo Bisbe de Barcelona, senyor Catalá, bé mereix aixó y molt mes lo Bisbe de Vich, senyor Morgades, iniciador, propagador y major contribuyent á la obra de restauració del históric monastir de Santa Maria de Ripoll.

L' Alcalde d' un poble de la provincia de Zaragoza ha tingut per convenient *levantarse*...

¿En sentit carlista?

¿En sentit republicá?

No senyors: ab los fondos del Municipi.

Comprar fincas y no mourers era lo mes natural.

¡Que l' agafin! ¡Que 'l processin!

¡L' hi está bé per animal!

La competencia de jardineras y tramvias arriba al séu *apogeo* á las horas de Bolsa posant á los bolsistas en perill d' estrellarse.

—No vaji ab las jardineras,—deya un bolsista á un altre. Los tramvias tenen més consistencia: la construcció es més forta.

—Precisament per có vaig á las jardineras; van més lleugeras y aixís arribo primer que vosté.

—També en cás d' un *choque* los passatjers de las jardineras s' estrellaran més fácilment.

—No hi fá pás res: jo m' hi estrellat moltes vegadas, y miris, encara opero.

—¿S' ha estrellat contra algun tramvia?

—Pitjor: contra la *Barraca* del Bolsin. Vol un estrellament pitjor que no poguer pagar la *barraca* y tenir d' anar al cuadro!

La vritat es que jo no tinch preferencia ni per las jardineras ni pe 'ls tramvias. Pero d' ensá que l' inglés va fer posar aquella especie de *xuxos* (que los hi van fer treure) á la punta de las llansas de 'ls cotxes de la Barceloneta, no sé qu' ho fá que casi... casi... l' hi tinch antipatia.

Los concejals senyors Gonzalez y Martí y Thomás han sigut expulsats de las filas del partit republicá históric.

Una cosa parescuda haurá vingut á fer lo partit conservador ab los concejals senyor Fontrodona, Soler y Catalá y Coll y Espona.

Y á lo zorrillista senyor Sol y Ortega potser l' hi passi tres cuartos del mateix.

Com no tenen qui 'ls *gobierni*

y 'l Papa no 'ls *excomulga*,

se sulfuran los Cassinos

y 'ls hi cridan:—Gira cúa.—

Diu qu' en la última sessió que vá celebrar l' Ajuntament, un senyor concejal, no de 'ls de ofici, volía presentar la proposició següent:

«Los concejales que componen el Municipio de Barcelona han visto con gran satisfacción la proposición-Mellado, al objeto de que el cuerpo electoral «no continúe abusando» de sus personalidades para la administración de los bienes comunales.»

¿S' aprobará si 's presenta? Potser que sí. Entre alguns que la firmarán de bona fé, no hi faltaran alguns *Simplicios Bobadilla de Majaderano* y *Cabeza de Buey* que renunciaran *generosamente á la mano de Leonor*.

Y aquí la *Leonor* es Barcelona que no les quiere.

Diumenje en lo Torin van matar dos novillos y ningú vá veurer que 's vengués la carn en los punts de costum.

¡Ahont vá anar á parar? ¡Tal vegada al *Matadero* d' ahont sortiria barrejada ab la carn de las badellas destinadas al consúm públich?

Es lo probable que en compte de badella algú menjés novillo. ¿Que no n' hi habia prou ab donarnos *gat per llebra*?

Lo diumenje 24 del corrent tindrà lloch en lo Saló de Bellas Arts, l' acte de entregar á D. Frederich Soler (Pitarra) la medalla conmemorativa del premi de 5000 pessetas, otorgat per la Academia Espanyola de la Llengua á tant eminent poeta.

La Banda Municipal y coros amenisaran aquesta grandiosa festa que, á més d' honrar al senyor Soler será un títol de gloria per la nostra literatura regional. S' estrenará un coro de l' Aurea Clavé.

Hi assistirém.

S' está recomponent á tota pressa l' *entaurugat* de la Ronda de Sant Pere. De nit sobre tot s' hi treballa de valent.

En cambi lo arreglo de clavegueras y empedrat de la Portaferrija, vá á pas de tortuga, y 'ls vehins se queixan. S' hi treballa no mes que de dia y encara á poch á poch.

Aixó prova, lector, y 'l coll m' hi jugo, qu' avuy la preferencia es pe 'l tarugo.

Repichs

L' Ajuntament de Gracia ha acordat establir lo teléfonu en las Casas Consistorials.

Y aixamplar lo pont de la Riera de 'n Malla en lo carrer de Rosselló.

Lo cual prova que las poblacions ve-hinas pera tenir grans milloras, no necessitan ser agregadas á la Capital.

Ha mort lo popular tenor cómic don Robert Torres, que vá saberse fer un nom en lo antich Tivoli, estrenant ab éxit varias sarsuelas catalanas de nostres primers autors y compositors. (D. E.P.)

En Oviedo corran molts bitllets de 25 pessetas falsos.

¡Ditxosos los qu' are s' adonan de que corran bitllets falsos!

Proba que fins ara tots los han trobat bons.

S' ha elevat una exposició al Gobernador Civil de la Provincia demanant una informació pera comprobar certs fets y declarar la nulitat de las actuals llistas electorals. Firman lo recurs representants de 'ls partits conservador, posibilista y centros artístich é industrial.

Una comissió de vehins se vá presentar també al senyor Gobernador pera entregarli un recurs demanant igualment l' anulació de tals llistas.

Las eleccions municipals que se 'ns acostan donarán molt joch.

Preguntaban l' altre dia á un que pot aná á votá:

—¿Per quinas llistas está!

—Per las de la Lotería.

Escríhuen de Oliana (Lleyda) que la forsa de un vent que s' ha deixat sentir aquets dias, ha arribat á emportar sen un carro carregat, ab lo seu tiro corresponent, compost de tres caballerías.

Si aquet vent que aixeca carros vol venir á Barcelona, ja m' hi jugo quatre duros que no aixeca en Fontrodona.

Un diputat demana en lo Congrés que 's donguin las disposicions necessarias pera acabar ab la mendicitat.

Lo que s' hauria de demanar al Congrés seria mes protecció á la Industria y á l' Agricultura nacionals.

Perque lo millor medi d' evitar que 's capti, es suprimir los pobles.

Y lo que mes contribuiria á suprimir pobres seria protegir l' Industria y l' Agricultura.

Lo demés son panyos calents.

Ha dimitit l' Alcalde, y lo Govern l' hi ha admés la dimisió.

No riguín, no riguín que no n' hi ha per tant.

Es l' Alcalde de Madrid.

Teatros

LICEO.—Un altre plé obtingué lo quart concert verificat dissapte passat produhint lo mateix éxit extraordinari que los anteriors. Entre las pessas que foren objecte del aplauso general deu citarse la sinfonia del *Tannhauser* que per lo molt magistral que fou executat meresqué los honors de la repetició, demanant lo públich ab insistencia altre repetició, á lo cual accedí absa amabilitat acostumada lo mestre Goula. La companyia dramática ha executat ab molt aplauso *La vida es sueño*, y la coreográfica nos vá divertir lo dilluns passat, ab un divertiment de ball, titulat *Las dos coquetas* que agradá molt. Se feren aplaudir ab justicia las senyoras Stremezzi y Ortega y el senyor Torres.

ROMEA.—Per primera vegada en la present temporada se representá lo dilluns passat y á benefici del senyor Valls, lo drama de Conrat Roure, titulat, *Pau Claris*, ab lo mateix éxit de temporadas anteriors. Se prepara l' estreno de *Judas de Soler* (Pitarra), pera cual obra, la empresa no ha planyut gasto de cap clase.

NOVEDATS.—Acertat estigué lo senyor Tutau al escullir per son benefici lo drama *Isabel la Católica*. La moltíssima concurrencia que omplí lo teatro, aplaudí en las principals escenas de la obra als actors encarregats de 'ls primers papers. Lo drama fou molt ben presentat, demostrant las condiciones de director d' escena que reuneix lo senyor Tutau.

TIVOLI.—L' empresa d' aquet teatro, ja ha trobat una altre mina ab la ópera *L' Ebra*. Del desempenyo de dita obra tant la senyora Ferni com los senyors Gasparini y Verdaguer, foren aplaudits ab justicia, com ho fou també lo mestre senyor Perez Cabrero. En aquest teatro obtingué honra y profit lo senyor Molgosa ab la funció de son benefici, que 's celebrá lo dijous passat. Va tenir molts regalos y no 'l van aplaudir perque los administradors no surten en escena á rebre aplausos.

CATALUNYA.—*La hija de la Mascota* lletra de Granés, música de Fernandez Caballero, no vá satisfacer prou. Es d' una tarifa qu' estava vigent molts anys atrás. Avuy lo género á que la obra perteneix ha passat de moda. La música está molt per dessobre la lletra.

—Res: de 'ls pecats de 'ls pares los fills ne van geperuts—deya un concurrent.—*La Mascota*, obra d' argument poch moral, vá cometre molts pecats en aquest mon, y ara la seva filla ha pagat la pena no satisfent á la concurrencia. Sort que la empresa del Catalunya no s' adorm á la palla y prepara pera aquesta setmana l' estreno de *Con permiso del marido*, y pera la setmana entrant *Oro, plata, cobre... y nada*.

CALVO-VICO.—La segona funció de abono obtingué casi igual éxit que la del dia del debut. Creyém que si la Empresa no s' espavila á posar *Mamzelle Nitouche* ab companyia reformada, poch negoci farà.

EDEN-CONCERT.—Treballa actualment una verdadera companyia cosmopolita composta de 77 personas, entre espanyols, francesos, inglesos, italians y hasta creyém que algun alemany. La *troupe* espanyola posa per *partida doble*, sarsuelas y cant flamench

la francesa, couplets y chansonettes, y los inglesos exercicis grotescos. Alló es dir la mar.

UN COMICH RETIRAT.

CORRESPONDENCIA

J. Ayné. La poesia va bé, pero es molt llarga. Ab tot mirarem d' insertarla.—R. G: Llástima que 'l final resulti serio.—R. Mallorquí: Lo «seu amor» s' hauria de corregir una mica, no més una mica.—Gasquet: M' aié gro que s' hagi posat bó. Deixis veurer si no li sab mal.—R. Roura: Gracias ho insertarem. Los repartidors fan tornar mico.—J. Casanovés y V: Pot anar.—Chipilina, Papatona y C.: Hi han epigramas que s' han de llegir á porta tancada. Anirá una xarada y potsér los geroglífichs y 'l problema.—V. Mata la C: Pot anar.—Estudiant Murri: No conti ab l' epigrama. Lo demés potsér sí.—P. Brot: Te mal final.—Cuatre burots: Fassinne un altre.—Ignasi Iglesias: Hi ha consells que no 's poden dar y cosas que semblan alusions. Ho mirarem despay.—J. Mir Lo «inaguantable» potsér ho farém aguantar.—Ramon Bertrán: Mirarem de ferho cabrer en lo folletí.—R. Fábregas. La poesia es molt incorrecta. Buscaré «Escenas de platea» y l' hi contestaré.—G. Sim Sard-Gols: S' hauria de corregir molt. Mirarem «ab calma si pot anar alguna anècdota.—B. Torrens y Bolart: Serveixis passar per la Administració.—M. Riusech: Anirá molta cosa, mirare si s' ha rebut lo que diu.

Manel Garó.—Jaume Roig y Corderoni. Pistrachs, M. Sausar y Com.ª, Castells Crosta 1.er, K. Novas del Kstell, Pere Galindayna, Candor Salamé, Lluís Salvador, J. Staransa, A. Pallejá, J. Baucells Prat Insertarem algo. Joseph Rovira: Rebut son import fins á Juny.

Avis important

Conforme s' anuncia en los números 27 y 28, desde la semana entrant aquest periódich se compondrá de

6 planas de text, sumament ameno y xispejant

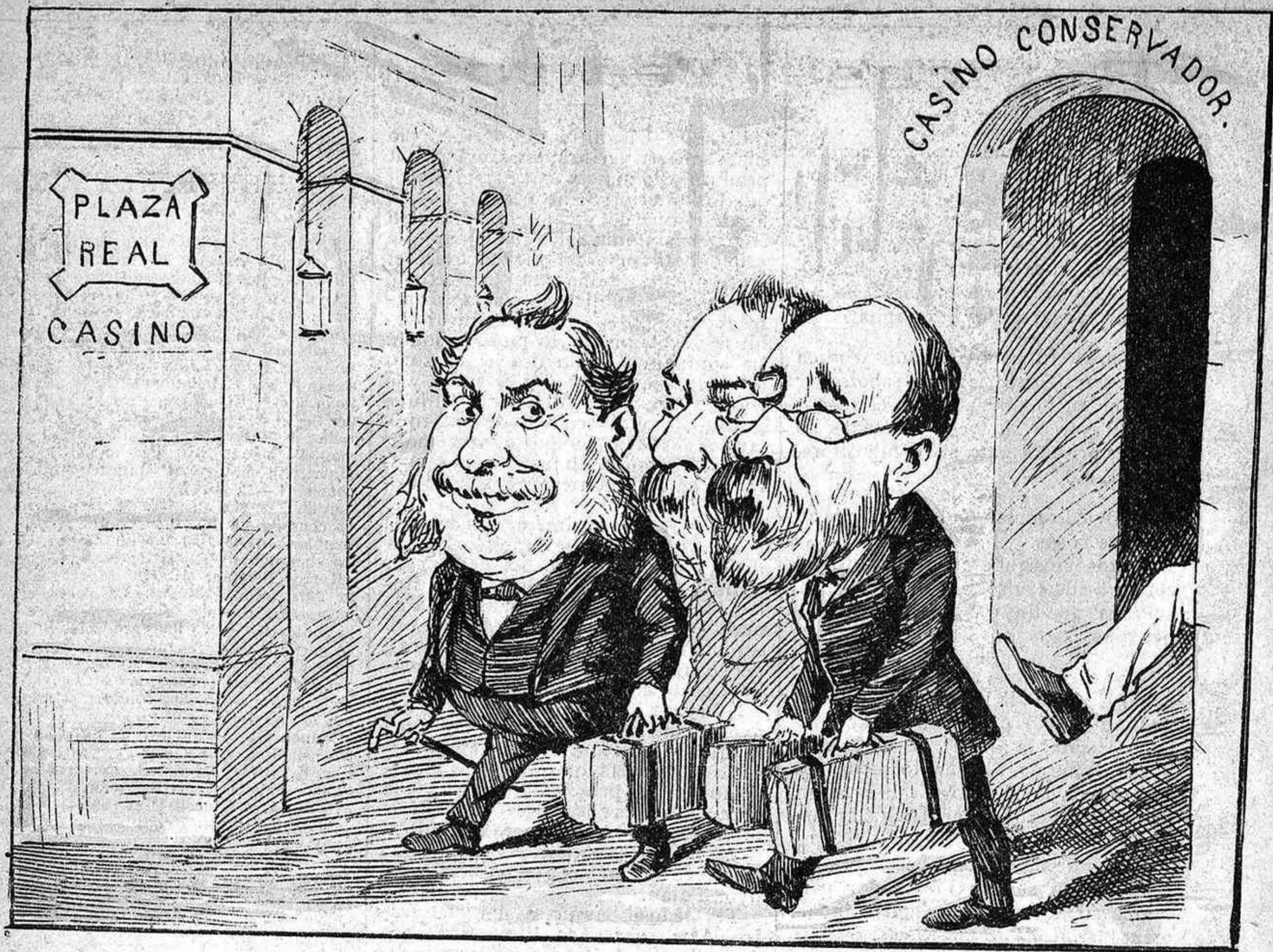
6 " de dibuixos per artistas de Barcelona y Madrid

4 " de folletí literari

y 1 retrato - fotografia de personatge notable.

Apesar de tan notable aument, los preus no sufriran alteració, aixó es 2 rals al mes, per suscripció y 10 céntims, un número solt

¡No us habeu portat com call
¡lluny d' aquí! ¡A la otra puerta!

Veyám si trobem oberta
la de la Plassa Real.

XARADA-ANUNCI

PERDUA: Desde la *total* del Clot, al *prima-dos* dels Ases, ahir un *prima-tres*, va perdre una *prima-tres-quarta* ab documents d' importancia de lo que se suplica á la persona que l' hagi trobada que la porti á la mateixa *hu-dos-tres-quatre*, número 100, casa coneguda per *prima-dos-terça*, que se li gratificará ab un *tres*.

M. GARDÓ.

XARADA

Deya un dia un *hu dos tres*,
à mi 'm convé una *total*,
que sent d' un mateix ofici,
ab guany, marxarém con cal.
La trobá y bastant *quart doble*
y ara viuhén com dos gats;
cert que *hu dos* l' un y l' altre,
peró cap vol rentá 'ls plats.

LORELLAN SASAC.

ANÀGRAMA

¿Qué tens á n' el *tot* Anton?
renoy... y que 'l tens inflat
m' ha caigut un *tot* de fusta
y ja ho veus me l' ha esclafat.

R. BERTRAN.

TRENCA-CLOSCAS

D.ª ADELA CAMEL

VALLS;

Formar ab aquestas lletas degudament combinadas lo nom d' un poble de Catalunya.

PAU PELEGRI.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1.—Consonant.
- 1 8.—Part del cos humá.
- 1 8 5.—Una part del mon.
- 1 8 5 4.—Tots n' hem tingut.
- 1 2 5 4 3.—Població Catalunya.
- 5 2 7 4 3 2.—Antich depart. catalá.
- 1 8 5 7 4 3 8.—Població de Fransa.
- 1 2 3 4 5 6 7 8.— » Catalunya
- 1 2 5 4 5 8 7.—Arbres fruiters.
- 1 2 5 4 3 8.—A la prov.^a de Castelló
- 7 4 5 5 8.—Utensili de fuster.
- 5 2 1 8.—Ciutat de Italia.
- 3 6 7.—Peix.
- 5 4.—Nota musical.
- 6.—Vocal.

QUIMET DE TAMARIT

PROBLEMA

Repartir lo número 448 en quatre parts que sumadas, restadas, multiplicadas y dividida cada una d' ellas per un mateix número dongui sempre el mateix resultat.

TOROS DE VEUREAYGUA.

GEROGLIFICH

X
P L D I
L L I
COY

R. CASTELLÁ.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

Xarada.—*Ca-mi-lo*.
Id. II.—*Sa-ba-ta*.
Id. III.—*Na-ta*.
Anàgrama.—*Mall-Moll*.
Trenca-Closcas.—*S. Andreu de Palomar*.
Logogrifo Numérich.—*Florença*.
Geroglifich.—*Per tresors Perú*.

LA TOMASA.

PERIÒDIC IL·LUSTRAT Y LITERARI

Suscripció. 0'50 pesetas al mes.
Número corrent. 10 cèntims.

NOTA.—Tota reclamació podrà dirigir-se á la LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY Administració y Redacció de dit periòdic, carrer de Sant Pau, 56.

Lit. Barcelonesa. S. Pau, 56—Barña.